

360.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 360 8° (LN 791)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 360 8° (LN 791)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 360 8° (LN 791)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 360 8° (LN 791)

N° 360.

J.C. Tischer fecit

360.

ASSERTIONES
DE
UTILIBVS ET
PERNICIOSIS PRÆ-
ditionibus futurorum eventuum, qui-
bus interseritur tutissimæ ratio
expectationis futurorum,
propositæ in disputa-
tionem

à

Nicolao Hemmingio
in
Iunio, Anno Domini 1569.

HAFNIAE
Excudebat Laurentius
Benedictus
1569.

I.

NECE S S E est Ecclesiam
rectè institui de vtilibus &
pernicioſis prædictionibus
futurorum euentuum: ne vel
securè contemnat vtiles & laudabiles
prædictiones, vel ſuperftitioſe inuolua-
tur pernicioſis prænunciationibus in
contumeliam Dei, & in propriam per-
niciem.

2.

*Vt autem rectè discernamus inter
utiles & pernicioſas prædictiones: cau-
ſas earum imprimis obſeruare oportet:
vnde iudicium pendet & certitudo.*

3.

*Omnis proinde prognosis ſeu futu-
rorum euentuum prænunciatio, uel ori-
tur à prima cauſa immediate, vel à
ſecundis cauſis naturalib⁹, uel aliunde,*

A 2   hoc

hoc est, vel à Diabolo, vel ab homine.

4.

Prognosis siue præcognitio oritur
à prima causa, cum Deus per inspira-
tionem, siue quocunq; alio modo reuelat
hominibus futuros euentus. Et hæc
præcognitio dicitur Prophetica.

5.

Est autem hæc præcognitio Pro-
phetica ideo certissima, & dignissima
cui fides habeatur, quia autorem habet
DEVM, qui omnia futura tanquam
præsentia, in suo æterno videt.

6.

Huius Propheticæ prædictionis
vſus est maximus, vt que certitudi-
nem doctrinæ Ecclesiæ humanis men-
tibus obſignet.

7.

Nam cum vident homines euentus
longis-

longissimè antea signatos respondere
prædictionibus Prophetarum, confir-
mantur de autore Deo, & doctrinam
quam Prophetæ proponunt, diuinam
esse statuunt: præsertim cum eandem
multiplices patefactiones diuinæ, mi-
racula plurima, consensus Mosis, Pro-
phetarum, Christi, Apostolorum, con-
seruatio Ecclesiæ in tantis furoribus
Diabolorum & hominum, & obsig-
natio veritatis in cordibus Sanctorum
per Spiritum sanctum, confirmant.

8.

Prognosis siue præcognitio quæ
pendet à secundis causis, quas natura-
les vocamus, Prognosticis quibusdam
nititur, hoc est, signis futurorum even-
tuum.

9.

Hæc autem prognostica & signa
A 3 futuro-

futurorum euentuum sunt triplicia
(pro quorum varietate certitudo eti-
am variat) videlicet *terrena*, *caelestia*,
erratica.

10.

terrena demonstrationem & sci-
entiam pariunt, & sunt causae quæ ne-
cessitate *Physica* agunt, & constanter
& semper suos effectus producunt.

11.

Hæc prognosis propter constan-
tiam causarum Apodictica dicitur.
Hac Mathematici prædicunt sine er-
rore Eclipses futuras. Vnde patet
quanta laus sit Mathematicæ doctri-
næ, quando intra suos terminos manet.

12.

Huius apodicticæ præcognitio-
nis usus est, ut agnoscamus totius uni-
uersi autorem Deum esse, qui certis le-
gibus

gibus gubernat hanc cœli pulcritudinem, ut illum agnoscamus, agnitum colamus ac prædicemus. Quemadmodum Paulus docet Roma. I. Ideo in Actis Apostolicis de Deo dicitur: Ἐκ ἀμάρτυρον ἔαυτὸν ἀφῆκεν.

13.

Signa quæ *εἰκῶναι* dicuntur, nec demonstrationem nec scientiam pariunt, Sed coniecturam tantum, ut plurimū tamē verā. Nam sunt causæ quæ producunt suos effectus, non necessariò et semper, vnde fit, quòd interdū frustrentur suis effectib⁹, impedientib⁹ occultis causis. Dicitur autē hæc præcognitio, probabilis.

14.

Hac probabili coniectura freti Mathematici, pluuias, siccitates, tēpestates, grassaturos morbos, interitus animalium, frugū, vini, et aliarū rerum

A 4 copiam

copiam vel defectum prædicunt, non
sine magna suæ artis commendatione.

15.

*Huius probabilis præcognitionis
vſus est, vt homines suas operas rectè
distribuant, ne tempestate imminente
nauta soluat: ne agricola faciat instan-
te pluia, quod requirit siccitatem: &
morbos imminentes aptis præseruati-
uis anteuertamus.*

16.

*Erratica signa sunt, quæ nec de-
monstrationem pariunt, nec veram
coniecturam faciunt, nec causæ sunt
propriæ actionum humanarum aut
euentuum prosperorum vel aduerso-
rum, & errant vt plurimum. Et quia
rarò, idq; casu euentus respondet, dece-
ptionem & vanam spem hominibus
credulis injiciunt.*

Hinc

17.

Hinc erronea illa prognosis gene-
thliacorum nascitur, qui glorianter se
fortunas hominum & euentus ex horo-
scopis prædicere posse.

18.

Hi tametsi vera interdum prædi-
cunt : tamen ipsa prædictio fallaciam
perniciosa habet annexam. Nam ho-
mines qui istis nugis fidem adhibent,
paullatim abducuntur à verbo Dei,
præmissionibus & cominationibus
diuinis diffidunt, varijs implicantur
erroribus : donec laqueis Sathanæ im-
pediti, religioni ipsi renuncient, etsi
non apertè & verbis, occultè tamen
& animo.

19.

Hoc periculum animaduertentes pij
gubernatores politiarum & Ecclesia-

A 5 rum

rum, legibus cauerunt & pœnis, ne quis
eſſet, qui hanc deceptoriam artem pro-
fiteretur, quæ corruptela est morum
pugnans cum verbo Dei & professio-
ne Christiana.

20.

Fuerunt quoq; inter Ethnicos, ſa-
pientes homines, qui hanc vanitatem
in suas reſpublicas non admiserunt. Et
Gellius acuto dilemmate eam exagi-
tat. Ita enim ait: Aut aduersa euen-
tura dicunt, aut proſpera. Si dicunt
proſpera & fallunt: miser fies fruſtrā
expectando: Si aduersa dicunt & men-
tiuntur, miser fies fruſtrā timendo. Si
vera reſpondent, eaq; ſunt non proſpe-
ra: iam inde ex animo miser fies, ante-
quam è fato fies. Si fælicia promit-
tunt, eaq; euentura ſunt, tum plane duo
erunt incommoda, & expectatio
teſſei

te ſpeſi ſuſpenſum fatigabit, et futurum
gaudiſ fructum ſpes tibi iam defloraue-
rit. Nullo igitur paſto vtendam eſt
iſtiuſmodi hominibus res futuras præ-
ſagientibus.

21.

Etsi autem corporum & humorum
affectiones ex tempore conceptionis &
ortus coniectare interdum poſſunt Ge-
nethliaci: tamē cum cauſae propriae eu-
tuum humanorum, quoad ſuccesſū pro-
ſperū et aduersum in negotijs et uita at-
tinget, non pendent à tempore conceptionis
et ortus: decipiūt ſtultos homines Gene-
thliaci, q̄ illorum fortunas aſtris ſubi-
ciunt. 22.

Nam cūm cauſae futurorum euen-
tuum in hominibus ſunt duæ: vide-
licet, prouidentia diuina & volun-
tas humana, & neutra ſubijcitur
imperio

imperio astrorum, profecto stultū fue-
rit & perniciosum ex vna particuliari
causa, eaq[ue] inferiore, impotentiore, ne
dicam erronea determinatè colligere
effectum repugnantibus causis princi-
palibus, proprijs, prædominantibus, et
vna agentibus efficaciter.

23.

Infiniti homines concipiuntur eo-
dem tempore, & in hanc lucem edun-
tur, maximè dissimiles & fortuna &
moribus.

24.

Jacob & Esau vna concipiuntur,
qui tamen nec fortuna nec moribus
fuere similes.

25.

In eodem sæpe prælio multa homi-
nium millia cadunt, in eodem naufragio
ingens multitudo hominum perit, qui-
bus

bus aptare eundem horoscopum, quid
quæsō stultius esse poterit?

26.

Pius ergo homo cogitans de futu-
ris sibi vel prosp̄eris vel aduersis, in-
tueatur primum prouidentiam Dei,
quæ nunquam pugnat cum promissio-
nibus & comminationibus diuinis.

27.

Hæc prouidentia postulat plura:
primum vt nos totos Deo commendem-
mus, eum timeamus, inuocemus et præ-
dicemus. Deinde vt securè contemna-
mus quicquid nobis mundus vel Sa-
thanæ mancipia minantur. Tertiò
vt respiciamus ad ipsius promissiones
& minas. Promittit enim prosp̄era
qui se diligunt, minatur aduersa se non
diligentibus. Impij, ait Salomon, non
dimidiabunt dies suos.

Has

28.

*Has promissiones & comminatio-
nes diuinæ euertunt, quantum in se est,
qui euentus hominum suis horoscopis
subijciunt.*

29.

*Neg_et quod voluntatem hominis
subijciant astris. Nam hoc esset opus
Dei destruere, Deum autorem peccati
facere, proæres in tollere, verbum Dei
negare, Spiritum sanctum legibus Ge-
nethliacorum subijcere.*

30.

*Huic Genethliacorum vanitati
affinis est diuinatio lege Dei damnata
videlicet, cum homines enthusiastæ se
plenos diuinitate simulant, & astutia
quadam Sathanica interdum futura
coniecant.*

31.

Fit

Fit autem hæc perniciosa diuinatio
multis modis, videlicet per exta pecu-
dum, auguria, sortes, colloquia cum
dæmonibus, &c.

32.

Nam dæmones aliquando prædi-
cunt, quæ ipsi facere decreuerunt, in-
terdum ambiguitate ludunt, nonnun-
quā ex signis naturalibus breui futura
coniectant. Fieri etiam potest, vt ali-
quando prædictiones Prophetarum
sequantur & vt suas proponant, vn-
de fit quod euentus saepe respondeat.

33.

Sed caueat sibi Christianus ne se
sinat à Sathan illudi: quod promis-
simum erit, si vel minimum defle-
xerit à verbo Dei ad vanita-
tem diuinatoriam.

FINIS.

Fit

360.